

Категорія справи № 759/16282/16-ц: Цивільні справи (до 01.01.2019); Позовне провадження;
Спори, що виникають із сімейних правовідносин.

Надіслано судом: 31.05.2018. Зареєстровано: 01.06.2018. Оприлюднено: 06.06.2018.

Дата набрання законної сили: 06.12.2018

Номер судового провадження: не визначено

СВЯТОШИНСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД МІСТА КИЄВА

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

ун. № 759/16282/16-ц

пр. № 2/759/1268/18

24 травня 2018 року

м. Київ

Святошинський районний суд м. Києва

у складі: головуючого судді Ул'яновської О.В.,

секретаря судового засідання Чернишук К.О.,

за участю: позивача ОСОБА_1,

представника третьої особи ОСОБА_2,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду в м. Києві цивільну справу за позовними вимогами ОСОБА_1 до ОСОБА_3, третя особа: Орган опіки та піклування Святошинської районної у м. Києві державної адміністрації, Служба у справах дітей Суворовської районної у м. Херсоні ради про зміну місця проживання та відібрання дитини,

ВСТАНОВИВ:

У листопаді 2016 р. позивач звернувся до суду із зазначеними позовними вимогами, після зміни предмету позовних вимог просить суд, змінити місце проживання ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1 із місця проживання з матір'ю ОСОБА_3 на місце проживання з батьком ОСОБА_1; відібрати дитину у матері та/або у інших осіб, з якими може знаходитись та/або проживає дитина та передати батьку; допустити негайне виконання рішення суду у частині відібрання дитини, посилаючись на ті підстави, що 11.08.2015 Святошинською районною в м. Києві державною адміністрацією йому видано Розпорядження №501 від 11.08.2015, яким визначено місце проживання спільної дитини з батьком. Рішенням Святошинського районного суду м. Києва від 04.11.2015 визначено місце проживання малолітньої дитини періодично разом з мамою за її місцем проживання або перебування зареєстрованим у встановлено законом порядку та з батьком за його місцем проживання або перебування зареєстрованим у встановленому законом порядку. Рішенням Апеляційного суду м. Києва від 13.01.2016 вищезазначене рішення скасовано, ухвалено нове, яким визначено місце проживання дитини з матір'ю. Вважає, що на даний час змінилися підстави, а саме: відповідач вже не працює у ТОВ «ФВП ГРУП ЛТД» та не має самостійного доходу взагалі; малолітня дочка утримується виключно на аліменти, що сплачуються батьком; дочка не відвідує заклади дошкільної освіти, охорони здоров'я, де перебуває на обліку; не проживає за зареєстрованим місцем проживання ні своїм, ані матері; дочка та її мати не проживають у приміщенні за адресою: АДРЕСА_1, яке було обстежене службою у справах дітей та складено Акт обстеження умов проживання на підставі якого

суд ухвалював рішення; відомості внесені до Акту обстеження житла за адресою: АДРЕСА_1 не відповідають дійсності; мати не виконує батьківські обов'язки і позбавляє інших членів родини малолітньої ОСОБА_4, як-то батька та діда, участі у вихованні дитини; діюче Розпорядження №501 від 11.08.2015 Святошинської районної державної адміністрації, яким визначено місце проживання спільної дитини з батьком, яке набрало законної сили і обов'язкове до виконання, відповідно до норми ст. 19 СК України не виконується відповідачем; декларація прав дитини, яка була головною підставою при прийнятті рішення судом, не є міжнародним договором у розумінні ЗУ «Про міжнародні договори», не відповідає ст.ст. 8, 9 Конституції України, ст. 2 ЗУ «Про судоустрій та статус суддів», ст. 7 СК України, ст. 10 ЦК України, ст. 8 ЦПК України, отже не є частиною українського законодавства і відповідно суд не міг керуватись даним документом при прийнятті судових рішень.

У судовому засіданні позивач заявлені вимоги підтримав, просив задовольнити у повному обсязі, зазначивши, що для повноцінного розвитку дитини буде сприяти у побаченні з матір'ю та її батьків, між якими із малолітньою ОСОБА_4 існує тісний емоційний зв'язок. Також, звернув увагу суду, що для уникнення будь-яких непорозумінь з боку матері, щодо особливостей його статевої поведінки (наявність статевої збочення, зокрема, педофілії) по відношенню до дочки за його зверненням відносно нього складено висновок фахівця психодіагностичного обстеження.

Відповідач неодноразово у судові засідання не з'являлася, незважаючи на зобов'язання судом явки її обов'язковою (а.с. 81, т. I). Явку своїх представників в судові засідання не забезпечила, про день і час розгляду справи повідомлялася належним чином, про поважність причин неявки її та представників у заяві про відкладення розгляду справи від 21.05.2018 суд не повідомлено. У матеріалах справи міститься письмові заперечення відповідача щодо пред'явленого позову, відповідно до яких вважають позовні вимоги безпідставними (а.с. 187-188, т. I).

Представником третьої особи Органу опіки та піклування Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації в судовому засіданні надано Висновок про місце проживання малолітньої ОСОБА_4, відповідно до якого просять позовні вимоги задовольнити у повному обсязі.

Третьою особою Органу опіки та піклування Суворівської районної у м. Херсоні ради явку свого представника в судові засідання не забезпечено, про день і час розгляду справи повідомлено належним чином, заперечень проти позову суду не надано, про поважність причин неявки представника суд не повідомлено. Відповідно до листів неодноразово просили позовні вимоги розглядати за їх відсутності (а.с. 107, 171 т. II; 140, т. III).

Зі змісту п. 25 рішення Європейського суду з прав людини від 11.04.2011 у справі «Жук проти України», яке підлягає застосуванню відповідно до ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», вбачається, що суди, розглядаючи справи без участі учасників процесу, повинні пересвідчитися, що їм вчасно повідомлено про дату і час розгляду справи, тобто, що їхнє право бути присутніми під час судового розгляду не було порушено.

На підставі п. 1 ч. 3 ст. 223 ЦПК України у разі неявки в судові засідання учасника справи (його представника) без поважних причин або без повідомлення причин неявки які належним чином повідомлені про судові засідання, суд розглядає справу за відсутності такого учасника справи.

Суд, всебічно з'ясувавши обставини, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог, підтверджених доказами, які були досліджені в судовому засіданні, показів свідків, вважає встановленими такі факти та відповідні їм правовідносини.

Згідно положень п. 4 ч. 3 ст. 129 Конституції України, однією із засад судочинства є змагальність сторін та свобода в наданні ними до суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Відповідно до ст. 19 ЦПК України суди розглядають у порядку цивільного судочинства справи, що виникають з цивільних, земельних, трудових, сімейних, житлових та інших правовідносин, крім справ, розгляд яких здійснюється в порядку іншого судочинства.

Відповідно до ч. 1 ст. 13 ЦПК України суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих

учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках.

Відповідно до ч. 3 ст. 12, ч.ч. 1, 6 ст. 81 ЦПК України кожна сторона зобов'язана довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом. Доказування не може ґрунтуватися на припущеннях.

Як зазначено у ст. 5 Хартії прав сім'ї (22.10.1983 року) «оскільки батьки дали життя своїм дітям, вони мають первинне і невід'ємне право виховувати їх; отже їх слід вважати первинними і головними вихователями власних дітей».

Підстави виникнення, зміст особистих немайнових і майнових прав та обов'язків батьків і дітей визначено Сімейним кодексом України (далі СК України).

Відповідно до ч. ч. 9, 10 ст. 7 СК України сімейні відносини регулюються на засадах справедливості, добросовісності та розумності відповідно до моральних засад суспільства. Кожен учасник сімейних відносин має право на судовий захист.

Відповідно до ст. 141 СК України мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини. Частина 1 ст. 152 СК України встановлене право дитини на належне батьківське виховання, яке забезпечується системою державного контролю, що встановлена законом.

Судом встановлено, що відповідно до свідоцтва про шлюб НОМЕР_8 ОСОБА_1 із ОСОБА_6 10.08.2010 Центральним відділом державної реєстрації шлюбів Головного управління юстиції у м. Києві зареєстровано шлюб, відповідно до якого прізвище дружини змінено на ОСОБА_1 (а.с. 49, т. І).

Від зазначеного шлюбу у подружжя ІНФОРМАЦІЯ_1 народилася ОСОБА_4, що підтверджується свідоцтвом про народження НОМЕР_5 (а.с. 50, т. І).

Рішенням Святошинського районного суду м. Києва від 19.06.2015 шлюб між батьками розірвано (а.с. 51, т. І).

Відповідно до свідоцтва про зміну імені НОМЕР_6 Відділом державної реєстрації актів цивільного стану Святошинського районного управління юстиції у м. Києві 20.08.2015 ОСОБА_7 змінила прізвище, власне ім'я на ОСОБА_3 (а.с. 47, т. І).

ОСОБА_3 та малолітня ОСОБА_4 зареєстровані за адресою: АДРЕСА_2 але проживають за адресою: АДРЕСА_1, що засвідчено листом Святошинського УП ГУНП в м. Києві від 09.02.2017 (а.с. 180, т. І).

Згідно Відомостей з державного реєстру речових прав на нерухоме майно власником квартири за адресою: АДРЕСА_2 є ОСОБА_1 (а.с. 105, т. І).

Рішенням Святошинського районного суду м. Києва від 04.11.2015 було визначено місце проживання дитини періодично разом з мамою за її місцем проживання або перебування зареєстрованим у встановленому законом порядку та з батьком за його місцем проживання або перебування зареєстрованим у встановленому законом порядку (а.с. 189-196, т. І).

Рішенням Апеляційного суду м. Києва від 13.01.2016 рішення суду першої інстанції скасовано і ухвалено нове, яким у задоволенні зустрічного позову ОСОБА_1 відмовлено, а первісний позов ОСОБА_3 задоволено частково.

Визначено місце проживання малолітньої дитини ОСОБА_4 з матір'ю та стягнуто з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_3 на утримання малолітньої доньки ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1 аліменти у розмірі ? частини з усіх видів заробітку (доходу) щомісячно з урахуванням матеріального стану сім'ї, в якій виховується дитина.

Допущено негайне виконання рішення суду в межах суми платежу за один місяць.

У задоволенні решти позовних вимог відмовлено (а.с. 197-201, т. I).

Ухвалами Вищого спеціалізованого суду України від 28.03.2016 та Верховного суду України від 02.09.2016 рішення Апеляційного суду м. Києва залишено без змін (а.с. 170-174, т. I).

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 13.11.2017 ОСОБА_3 заборонено чинити дії щодо перешкоджання ОСОБА_1 у спілкуванні з дитиною (а.с. 193-196, т. II).

Постановою Святошинського районного відділу державної виконавчої служби м. Києва від 18.12.2017 на підставі зазначеної ухвали та відповідного виконавчого листа суду відкрито виконавче провадження (а.с. 187, т. II).

Ухвалами Святошинського районного суду м. Києва від 21.12.2017 задоволено подання головного державного виконавця Святошинського районного відділу державної виконавчої служби м. Києва та оголошено розшук боржника ОСОБА_3, та малолітньої ОСОБА_4, а також тимчасово обмежено боржника ОСОБА_3 у праві виїзд за межі України шляхом заборони перетинати державний кордон України (а.с. 221 та 224, т. II).

Ухвалою Святошинського районного суду м. Києва від 29.01.2018 на відповідача накладено грошове стягнення за неприбуття за викликом слідчого (а.с. 88, т. III).

Рішенням Святошинського районного суду м. Києва від 16.04.2018 позивачу визначено порядок побачень, участі у вихованні дочки та зобов'язано відповідача усунути перешкоди батьку у спілкуванні з дочкою (а.с. 31, т. III).

Станом на 10.05.2018 згідно до інформації із Святошинського районного управління поліції головного управління Національної поліції у м. Києві встановлено, що відповідно до банку даних інформаційно-аналітичної системи «АРМОР» ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_4., у нетверезому стані чи під дією наркотичних речовин не затримувалась; скарги стосовно антигромадської поведінки або скоєння насильства в родині не надходили; до адміністративної або кримінальної відповідальності не притягалась (а.с. 149, т. III), що частково спростовується приєднаними позивачем по справі відео-файлами від 25.11.2017 за №20171127071741000555, 20171126075504000313, 20171125203345000274 з нагрудної камери працівників Національної поліції України Управління патрульної поліції у м. Херсоні Департаменту патрульної поліції в частині антигромадської поведінки або скоєння насильства в родині та невчинення сімейних сварок, зокрема, із своїми батьками у присутності малолітньої дочки (а.с. 154-157, т. III).

Відповідно до висновку фахівця практичної психології ОСОБА_8 від 14.05.2018 за результатами аналізу вищезазначеного сюжету із відео-файлів від 25.11.2017 за № 20171127071741000555, 20171126075504000313, 20171125203345000274 з нагрудної камери працівників патрульної поліції зазначено, що у період, який зафіксовано дитина ОСОБА_4 зазнала впливу травмівних обставин і потребує допомоги психолога щодо профілактики розвитку посттравматичного стресового розладу. Прояви бабусі, дідуся, та матері порушують відчуття безпеки дівчинки та становлять загрозу для її психоемоційного благополуччя і розвитку. Спостереження дитини за фізичним насильством у сім'ї, непередбачувана, ненадійна, афективна поведінка матері є особливо несприятливими обставинами і є значним фактором психологічного травмування дитини (а.с. 121-124, т. III).

У висновку цього ж фахівця від 08.05.2018 стосовно позивача по справі, який є батьком малолітньої ОСОБА_4 зазначено, що психопатологічні відхилення та статеві порушення у батька відсутні. У батька сформовано особистісні риси, які є сприятливими для опіки над дитиною та організації життєвого простору, соціального середовища для її психоемоційного благополуччя, і вона може проживати з ним на спільній території (а.с. 117-120, т. III).

За місцем роботи позивач відповідно до характеристики за №21-П від 21.02.2017 характеризується як високоморальна особистість, добра, чемна людина і професіонал високого рівня. Ініціативний. Має сильні лідерські якості. Відповідальний. За час роботи жодних негативних відгуків відносно нього не було (а.с. 64, т. III).

Виходячи зі змісту ч. 1 ст. 12 Закону України «Про охорону дитинства» на кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини. Батьки або особи, які їх замінюють, мають право і зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку її природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя та праці.

Відповідно до ч. 1 ст. 159 СК України, якщо той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, у спілкуванні з дитиною та у її вихованні, зокрема, якщо він ухиляється від виконання рішення органу опіки та піклування, другий із батьків має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод.

Отже, Апеляційним судом встановлено, що на час розгляду справи у 2016 р. ОСОБА_3 дистанційно працює у ТОВ «ФВП ГРУП ЛТД» на посаді менеджера з продажу, характеризується позитивно, розмір її заробітку складає 3000 грн 00 коп. на місяць, що спростовується копією Наказу №23 від 11.07.2016 ТОВ «ФВП ГРУП ЛТД» про звільнення ОСОБА_3 із займаної посади з 11.07.2016 за власним бажанням (а.с. 88, т. I).

При цьому, встановлено, що позивач відповідно до довідок від ТОВ «Транс-інвест» №28/02-П від 28.02.2017 працює на посаді комерційного директора з 01.08.2011 де загальна сума доходу за період з 01.01.2017 по 31.01.2018 становить 45800 грн 00 коп., та ТОВ «Люнебу» № 001 від 28.02.2018 з 01.12.2014 по теперішній час працює за сумісництвом на посаді «Торговця з обслуговування бізнесу та реклами» із загальною сумою доходу з січня 2017 р. по січень 2018 р. становить 42148 грн 00 коп. (а.с. 222, 223, т. II).

На виконання вищезазначеного рішення Апеляційного суду м. Києва позивачем виконується рішення суду щодо стягнення аліментів, доказів про стан заборгованості по сплаті аліментів відповідачем не надіслано (а.с. 70-76, т. III).

Рішенням Святошинського районного суду м. Києва від 06.02.2018 встановлено факт нецільового використання аліментів ОСОБА_3 з грудня 2014 р. по червень 2017 р. на утримання дочки ОСОБА_4

Відповідно до ч. 2 ст. 161 СК України суд не може передати дитину для проживання з тим із батьків, хто не має самостійного доходу.

Вищезазначеним рішенням Апеляційного суду м. Києва від 13.01.2016 визначено місце проживання малолітньої дитини ОСОБА_4 з матір'ю, натомість, відповідно до інформації Херсонського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області від 10.04.2018 відповідач разом із дочкою періодично проживають у м. Херсоні (а.с. 143, т. III).

Згідно з інформацією зі служби у справах дітей Суворовської районної у м. Херсоні ради від 27.03.2018, місце знаходження мати та дитини за адресою проживання у м. Херсоні не встановлено, номери телефонів родичів не відповідають (а.с. 152, т. III).

Святошинською районною в м. Києві державною адміністрацією за місцем останнього відомого місця проживання у м. Херсоні відповідачу було надіслано запрошення до служби у справах дітей Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації з метою з'ясування її думки з приводу визначення місця проживання дитини, про що також було повідомлено й батьків відповідача у телефонному режимі, також, їй було направлено запрошення на засідання комісії з питань захисту прав дитини Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації, однак ні до служби у справах дітей, ні на засідання комісії вона не з'явилась (а.с. 145, т. III).

Відповідно до інформації із Святошинського районного управління поліції головного управління Національної поліції у м. Києві від 04.04.2018 ОСОБА_3 та малолітню ОСОБА_4 оголошено в розшук та розпочато розшукові справи (а.с. 149, т. III).

Як зазначено у ст. 2 Конституції України, суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Стаття 3 Конституції України встановлює, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

В Україні існує єдине громадянство (ст. 4 Конституції України).

Сторони у справі та їх малолітня дитина є громадянами України.

Статтями 21 та 22 Конституції України закріплені права та свободи громадян України, які є невідчужуваними та непорушними і не є вичерпними.

Статтею 24 Конституції України закріплено, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Відповідно до ст. 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень.

Ні воєнний, ні надзвичайний стан в Україні або в її окремій частині на цей час не запроваджено.

Відповідно до ст. 92 Конституції України виключно законами України визначаються, зокрема: права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки (пункти 1,6).

Встановлено, що жодним діючим Законом України не встановлено обмежень права матері та батька на виховання дитини, навіть на територіях, де проводиться антитерористична операція та на територіях, тимчасово невідконтрольних органам державної влади України.

Рішенням Конституційного Суду України від 14.11.2001 адміністративно-дозвільний інститут прописки було скасовано.

На сьогодні, замість прописки в Україні існує поняття «реєстрація місця проживання» встановлена Законом України від 11.12.2003 за № 1382 «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання».

Стаття 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» передбачає, що реєстрація місця проживання чи місця перебування особи або її відсутність не можуть бути умовою реалізації прав і свобод, передбачених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, або підставою для їх обмеження.

Частина 6 ст. 29 ЦК України дозволяє фізичній особі мати кілька місць проживання.

Отже, виходячи із зазначених норм законодавства, правової та соціальної природи батьківства, право громадянина виконувати свої батьківські обов'язки в повному обсязі не можна пов'язувати з такою умовою, як постійне місце проживання (реєстрація місця проживання), а держава відповідно до конституційних принципів зобов'язана гарантувати це право незалежно від того, де проживає особа, її громадянин, незалежно від його віку.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидії дискримінації в Україні» дискримінація - ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими

ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користування правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Вказане у повній мірі узгоджується і з практикою Європейського суду з прав людини (далі ЄСПЛ).

Так, у рішенні від 08.07.2004 «Ілашку та інші проти Молдови та Росії» ЄСПЛ, задовольняючи позов щодо Молдови, визнав, що Уряд Молдови, який є єдиним законним Урядом Республіки Молдова за міжнародним правом, не здійснював влади над частиною своєї території, яка перебуває під ефективним контролем «Молдавської Республіки Придністров'я» (МРП). Однак, навіть за відсутності ефективного контролю над Придністровським регіоном, Молдова все ж таки має позитивне зобов'язання за ст. 1 Конвенції вжити заходів, у рамках своєї влади та відповідно до міжнародного права, для захисту гарантованих Конвенцією прав заявників.

Але, нормою ст. 6 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» покладає на громадян України обов'язок зареєструвати своє місце проживання. А саме, громадянин України, а також іноземець чи особа без громадянства, які постійно або тимчасово проживають в Україні, зобов'язані протягом 30 календарних днів після зняття з реєстрації місця проживання та прибуття до нового місця проживання зареєструвати своє місце проживання. Батьки або інші законні представники зобов'язані зареєструвати місце проживання новонародженої дитини протягом трьох місяців з дня державної реєстрації її народження.

За клопотанням позивача, відповідно до вимог ЦПК України судом взято до уваги висновки спеціаліста ОСОБА_5, щодо психологічного обґрунтування ролі батька у житті та вихованні дитини, особливостей формування дитячо-батьківських стосунків та підтримання емоційних зав'язків між батьком та дитиною, яким встановлено, що від самого народження дитини, а особливо після досягнення 1-річного віку постать батька є надзвичайно значущою у розвитку дитини та формуванні її особистості. Будь-які порушення у стосунках дитини з татом можуть призводити до психологічного травмування дитини та мати значні негативні наслідки, які на деяких етапах розвитку можуть виявитись незворотними, також, якщо батько і надалі буде позбавлений можливості спілкуватись з донькою, це потенційно загрожує повною втратою емоційних зав'язків між ним і дитиною, формуванням у дитини негативного образу батька, що унеможливить виконання рішення суду про визначення місця проживання дитини з батьком (а.с. 154-165, витягу).

Відповідно до ст. 153 СК України мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою, крім випадків, коли таке право обмежене законом.

Відповідно до ст. 157 Сімейного кодексу України питання виховання дитини вирішується батьками спільно. Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування з нею. Той із батьків, з ким проживає дитина, не має права перешкоджати тому з батьків, хто проживає окремо, спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини.

13.01.2016 при ухваленні рішенням Апеляційним судом м. Києва встановлено, що матір піклується про фізичний та духовний розвиток дитини але, із наданих доказів позивачем зазначені обставини також спростовуються, оскільки за інформацією управління освіти Херсонської міської ради від 31.08.2017 у період з 20.12.2014 малолітня ОСОБА_4 не відвідувала яслі-садки міста, та згідно приєднаних листів-відповідей управлінь освіти всіх районів м. Києва та Херсона дівчинка з 20.12.2014 не відвідує дошкільні заклади м. Києва та Херсона (а.с. 129, т. I).

Відповідачем по справі на спростування зазначених відомостей доказів не надіслано, окрім довідки із Херсонської спеціалізованої школи I-III ступенів № 31 за № 158/02-05 від 26.10.2017, що мати має намір влаштувати дитину до курсів майбутніх першокласників з 15.11.2017 по 01.05.2018 (а.с. 131, т. II).

Проаналізувавши ст. 12 ЗУ «Про охорону дитинства» та п. 2 ст. 50 СК України судом встановлено, що батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток.

Відповідно до інформації з комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги №2» Святошинського району м. Києва від 16.10.2015, 18.10.2016 та 25.04.2018, дитина на обліку в медичному закладі не перебуває (а.с. 150, т. III).

На підставі Акту обстеження умов проживання від 04.05.2018 (а.с. 145, т. III), вищезазначених довідок та Висновку № 107-40/3510 від 21.05.2018 Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації про місце проживання малолітньої ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1 встановлено, що дитина з батьком не проживає (а.с. 142-145, т. III).

Згідно ч. 4 ст. 159 СК України у разі ухилення від виконання рішення суду особою, з якою проживає дитина, суд за заявою того з батьків, хто проживає окремо, може передати дитину для проживання з ним.

Згідно зі ст. 8 Закону України «Про охорону дитинства» кожна дитина має право на рівень життя, достатній для її фізичного, інтелектуального, морального, культурного, духовного і соціального розвитку. Батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність за створення умов, необхідних для всебічного розвитку дитини, відповідно до законів України.

Сім'я є природним середовищем для фізичного, духовного, інтелектуального, культурного, соціального розвитку дитини, її матеріального забезпечення і несе відповідальність за створення належних умов для цього. Кожна дитина має право на проживання в сім'ї разом з батьками або в сім'ї одного з них та на піклування батьків. Батько і мати мають рівні права та обов'язки щодо своїх дітей. Предметом основної турботи та основним обов'язком батьків є забезпечення інтересів своєї дитини (ст. 11 Закону України «Про охорону дитинства»).

Відповідно до ст. ст. 18, 27 Конвенції про права дитини, ратифікованої постановою Верховної Ради України від 27.02.1991 (далі - Конвенція), держави-учасниці докладають всіх можливих зусиль до того, щоб забезпечити визнання принципу загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини. Батьки або у відповідних випадках законні опікуни несуть основну відповідальність за виховання і розвиток дитини. Найкращі інтереси дитини є предметом їх основного піклування.

Держави-учасниці визнають право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини.

У п. 1 ст. 9 указаної Конвенції передбачено, що держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно з судовим рішенням, визначають відповідно до застосовуваного закону і процедур, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини. Таке визначення може бути необхідним у тому чи іншому випадку, наприклад, коли батьки жорстоко поведуться з дитиною або не піклуються про неї, або коли батьки проживають роздільно і необхідно прийняти рішення щодо місця проживання дитини.

В усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини (ч. 1 ст. 3 Конвенції).

У принципі 6 Декларації прав дитини, прийнятої резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 20.11.1959 за № 1385 (далі - Декларація), проголошено, що дитина для повного і гармонійного розвитку її особистості потребує любові і розуміння. Вона повинна, коли це можливо, рости під опікою і відповідальністю своїх батьків і в усякому випадку в атмосфері любові і моральної та матеріальної забезпеченості; малолітня дитина не повинна, крім тих випадків, коли є виняткові обставини, бути розлучена зі своєю матір'ю.

Ухвалюючи рішення у справі «М.С. проти України» ЄСПЛ наголосив, що основне значення при визначенні місця проживання дитини має вирішення питання про те, що найкраще відповідає інтересам дитини. При цьому ЄСПЛ зауважив, що при визначенні найкращих інтересів дитини у кожній конкретній справі необхідно враховувати два аспекти: по-перше, інтересам дитини найкраще

відповідає збереження її зв'язків із сім'єю, крім випадків, коли сім'я є особливо непридатною або неблагополучною; по-друге, у якнайкращих інтересах дитини є забезпечення її розвитку у безпечному, спокійному та стійкому середовищі, що не є неблагонадійним.

Отже, при розгляді справ щодо місця проживання дитини суди насамперед мають виходити з інтересів самої дитини, враховуючи при цьому сталі соціальні зв'язки, місце навчання, психологічний стан тощо.

Також при розгляді справ щодо визначення місця проживання дитини необхідно виходити з балансу між інтересами дитини, правами батьків на виховання дитини і обов'язком батьків діяти в її інтересах.

Преамбулою указаної вище Конвенції визнається, що дитині для повного і гармонійного розвитку її особи необхідно зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові і розуміння.

Відповідно до ст. 3 Конвенції у всіх діях відносно дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними або приватними інституціями, які займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється найкращому забезпеченню інтересів дитини.

Крім того, відповідно до положень принципу №7 абз. 2 Декларації найкраще забезпечення інтересів дитини має бути керівним принципом для тих, на кому лежить відповідальність за його навчання: ця відповідальність лежить перш за все на батьках.

Таким чином, суд в контексті першочергового врахування саме інтересів дітей, які переважають над інтересами батьків, дотримавшись вимог сімейного законодавства України, законодавства України про охорону дитинства, вважає за доцільне застосувати положення Конвенції про права дитини із врахуванням рішення ЄСПЛ як джерело права.

Як міжнародні договори, так і національне законодавство в питаннях виховання дітей направлені на забезпечення найвищих інтересів дітей. У статтях 8, 9, 20 Конвенції про права дитини вживається термін «найкращі» інтереси дитини, а у ст. 3 зобов'язано усі державні та приватні установи, які займаються питаннями соціального забезпечення, суди, адміністративні та законодавчі органи у всіх діях щодо дітей приділяти першочергову увагу «як найкращому забезпеченню інтересів дитини».

У частині 2 ст. 1 Європейської конвенції про здійснення прав дітей записано: «предметом цієї Конвенції є підтримка - у найвищих інтересах дітей - їхніх прав...».

У галузі прав людини виходять із того, що спілкування батька та дитини є ключовим моментом сімейного життя, що розуміється як зв'язок між близькими родичами. Батьківські права щодо дітей визнаються і захищаються ст. 8 Конвенції про права дитини від 20.11.1989 року, яка ратифікована Постановою ВР України №789 від 27.02.1991. Сімейне життя, як розуміється в договірних країнах, охоплює широкий спектр прав батьків, пов'язаних з турботою і опікою над їх неповнолітніми дітьми. Турбота про дітей та їх виховання, як правило неминуче припускають, що саме батьки або єдиний батько вирішує де дитина буде жити, а також встановлюють різні обмеження свободи власної дитини або ж надають іншим особам право їх встановлювати. Взаємини батьків і дітей не припиняються в разі розлучення або роздільного проживання батьків. Батько, якому не надали право опіки, може бути позбавлений права доступу до дитини тільки в особливих обставинах, якщо така поведінка створює загрозу для моральності чи здоров'я дитини, включаючи його психічний стан, а також, якщо це необхідно для запобігання злочину. Як наголошується в коментарях до Конвенції про права дитини, тільки дуже серйозні обставини можуть виправдовувати повне припинення контактів дитини та її батьків.

Судом враховано, що позивач батько дитини на даний час має іншу адресу проживання. Дитина, весь цей час проживає з матір'ю відповідачем по справі, саме вона займається її вихованням. Дитина через свій малий вік не здатна в повній мірі розуміти події, які відбуваються та дати їм належну оцінку, в такому віці вона знаходиться під впливом обставин, які відбуваються поруч з нею. Натягнуті відносини між батьками не повинні впливати на благополуччя дитини. В суді не встановлено обставин, які б завадили батьку спілкуватися з дитиною, таке право повинно реалізовуватись саме в

прямих контактах з дитиною, тобто на побаченні з нею, що є основною формою особистого спілкування.

Позбавлення права батька спілкуватися з дитиною призвело б до порушення ст. 8 Європейської конвенції з прав людини (свобода у дискримінації у питанні щодо права на повагу до сімейного життя), як висловив свою позицію Європейський суд з прав людини в рішенні «Ельсгольц проти Німеччини», зазначивши, що рішення, якими заявникові було відмовлено у доступі до сина, порушували право заявника на повагу до сімейного життя, як це гарантується п. 1 ст. 8 Конвенції.

Під час вирішення спору щодо місця проживання малолітньої дитини беруться до уваги ставлення батьків до виконання своїх батьківських обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення.

Згідно із ст. 19 Сімейного кодексу України, орган опіки та піклування подає до суду висновок щодо розв'язання спору на підставі відомостей, одержаних у результаті обстеження умов проживання дитини, батьків, інших осіб, які бажають проживати з дитиною, брати участь у її вихованні, а також на підставі інших документів, які стосуються справи.

Крім того, відповідно до п. 72 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Постановою КМУ від 24.09.2008 року №866, для розв'язання спорів між батьками щодо визначення місця проживання дитини, служба у справах дітей за місцем проживання дитини проводить бесіду з батьками, вивчається ставлення батьків до виконання батьківських обов'язків та особиста прихильність дитини до кожного з них, відвідує їх за місцем проживання, про що складає відповідний акт обстеження та складає висновок.

Саме з підстав наявності об'єктивних причин неможливості виконання заходів, передбачених ст. 19 СК України та п. 72 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, Служба у справах дітей Суворовської районної у м. Херсоні рада не змогли подати до суду висновок щодо розв'язання спору. Разом із тим суд наголошує, що Службу у справах дітей Суворовської районної у м. Херсоні ради протокольною ухвалою було залучено до участі у справі в якості третьої особи (а.с. 51, т. I) та його представником направлялися листи на адресу суду із поясненням своєї позиції щодо позовних вимог (а.с. 114, 115, 146 т. I).

Відповідно до Висновку Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації від 21.05.2018 за 3107-40/3510 про місце проживання малолітньої ОСОБА_4 з метою захисту прав та інтересів дитини, 16.05.2018 на засіданні комісії з питань захисту прав дитини було прийнято рішення про доцільність зміни місця проживання малолітньої ОСОБА_4 з батьком ОСОБА_1 (а.с. 142-145, т. III).

Свідки з боку позивача ОСОБА_9, ОСОБА_10 та ОСОБА_5 у судовому засіданні надали ідентичні покази, які зводяться до того, що дитина не проживає із батьком, бабуся та дідусь разом із матір'ю перешкоджають батькові у спілкуванні з дитиною (а.с. 166-168, витяг).

Незважаючи на надані відповідачем по справі докази щодо належного виховання, догляду за дитиною (а.с. 118-160, т. II), суд вважає за доцільним задовольнити позовні вимоги, враховуючи надані суду позивачем по справі належні та допустимі докази у підтвердження того, що обставини справи, викладені у позовній заяві є відмінними від обставин, що розглядалися Апеляційним судом м. Києва при прийнятті рішення від 13.01.2016.

Керуючись ст. 141 ЦПК судовий збір покладається на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог. У разі задоволення позову - на відповідача; у разі відмови в позові - на позивача; у разі часткового задоволення позову - на обидві сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

На підставі викладеного, керуючись вимогами п. 25 рішення Європейського суду з прав людини від 11.04.2011 у справі «Жук проти України»; ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»; ч. 1 ст. 12 Закону України «Про охорону дитинства»; Закону України від 11.12.2003 за №1382 «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання»; ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію дискримінації в Україні»; рішенні від 08.07.2004 «Ілашку та інші проти Молдови та Росії» ЄСПЛ; Закону України «Про

свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»; ч. 1 ст. 3, п.1 ст. 9, ст. ст. 18, 27 Конвенції про права дитини, ратифікованої постановою Верховної Ради України від 27.02.1991; принцип 6 Декларації прав дитини, прийнятої резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 20.11.1959 за № 1385; рішення у справі «М.С. проти України» ЄСПЛ; ст. 8 Конвенція про права дитини від 20.11.1989 року, яка ратифікована Постановою ВР України № 789 від 27.02.1991; п. 72 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Постановою КМУ від 24.09.2008 року № 866; ч. ч. 9, 10 ст. 7, 19, 50, 141, 152, 153, 159, 161, СК України; ст.ст. 2-4, 21, 22, 24, 64, 92, п.4, ч. 3, ст. 129 Конституцією України; ст. 29 ЦК України; ст.ст. 12, 13, 48, 76-82, 141, 205, 229, 259, 263-265, 268, 273 ЦПК України, -

УХВАЛИВ:

Позовні вимоги ОСОБА_1 до ОСОБА_3, третя особа: Орган опіки та піклування Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації, Служба у справах дітей Суворовської районної у м. Херсоні ради про зміну місця проживання та відібрання дитини задовольнити.

Змінити місце проживання ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1 (свідоцтво про народження НОМЕР_7) з місця проживання з матір'ю ОСОБА_3 (НОМЕР_1, ПІН НОМЕР_2) на місце проживання з батьком ОСОБА_1 (НОМЕР_3, ПІН НОМЕР_4).

Відібрати ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1 (свідоцтво про народження НОМЕР_7) у матері ОСОБА_3 (НОМЕР_1, ПІН НОМЕР_2) та/або у інших осіб, з якими може знаходитись та/або проживає ОСОБА_4 та передати ОСОБА_1 (НОМЕР_3, ПІН НОМЕР_4).

Допустити негайне виконання рішення суду у частині відібрання ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1 (свідоцтво про народження НОМЕР_7).

Стягнути з ОСОБА_3 (НОМЕР_1, ПІН НОМЕР_2) на користь ОСОБА_1 (НОМЕР_3, ПІН НОМЕР_4) сплачені судові витрати по справі у розмірі 551 грн 20 коп.

Враховуючи п.п. 15.5. п. 15 Розділу 13 Перехідні положення ЦПК України до утворення апеляційних судів в апеляційних округах, апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення шляхом подання апеляційної скарги через Святошинський районний суд м. Києва до апеляційного суду у межах територіальної юрисдикції яких перебуває місцевий суд, який ухвалив судові рішення, що оскаржується.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини судового рішення або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручено у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Строк на апеляційне оскарження може бути також поновлений в разі пропуску з інших поважних причин, крім випадків, зазначених у ч. 2 ст. 358 цього Кодексу.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Суддя:

О.В Ул'яновська

Повний текст судового рішення складено 30.05.2018.